

ÉBERT TIBOR:

JÁTÉK

S z e r e p l 6 k :

A
B
C

(C bejön, kezében doboz, a távirányító, hátramegy a szinpad közepére, leül, a távirányítót az ölébe teszi, kapcsol. Jobbról bejön A. balról B C kapcsol: megállnak. C kapcsol: A és B elkezd körözni. A átmegy a bal oldalra, és vissza, B a jobbra és vissza. Egy ideig némajáték: körözés, elmennek egymás mellett stb. Majd visszamennek. A a jobb, B a bal oldalra. C kapcsol: megállnak, lehetőleg ott, azon a helyen, ahol bejöttek.)

A Tank vagyok, játéktank.

B Én is.

A Mindenesetre tankok vagyunk.

B Kétségtelen.

A A tank azt jelenti, hogy harckocsi.

B Akkor harcolnunk kell!

(C kapcsol: A és B lassan megindul egymás felé. Nyelvükkel, ujjaikkal, karjukkal fenyegetik egymást, vicsorítanak egymásra. C kapcsol: egymással szemközt megállnak. Egy ideig fenyegetik egymást. Mindez némajáték. C kapcsol: a fenyegetésnek vége. A és B farkasszemet néznek egymással.)

(C kapcsol)

A Mint tankok együtt is fenyegethetnénk másokat.

B Más tankokat.

A De akkor egy oldalon kellett volna bejönnünk.

B Egymás mellett állnánk, vagy egymás mögött.

A Mindenképpen. De így, te a bal oldalon jöttél be, én a jobbon.

B Egymás ellentétei vagyunk, mint tűz és víz, fehér és fekete, plusz és mínusz, jó és rossz.

A De abban egyezünk, hogy tankok vagyunk.

B Igen, a tankokhoz tartozunk, a harckocsikhoz. Ebben egyek vagyunk: azonosak, hasonlóak.

A Elválaszthatatlanul.

B Szétszakíthatatlanul.

(C kapcsol: A és B mosolyognak egymásra.)

(C kapcsol)

A Azt gondolom, ha a tankok csak egymás mellett, egyazon oldalon állnának, nem volna szükség rájuk.

B Tankokra. Ránk.

A Megszünnének tankok lenni. A tankoknak így van értelmük, ha te onnan jössz, én meg innen, vagy fordítva, ez a sajátosságunk.

B De nem muszáj mindig harcolnunk egymással.
A Nem szükségszerű. Megkonstruáltak, hogy legyünk.
B És hogy tudjunk egymásról.
A Ugy van. Ez is fontos mozzanata létünknek. Emlékeztető, figyelmeztetés
B Ha nem tudnánk egymásról.
A Fuccs volna a tankságunknak.
(C kapcsol: A és B megint elkezdenek körözni. C kapcsol: hátrafelé mennek. C kapcsol: ismét előre köröznek. Némajáték. C kapcsol: visszamennek az előbbi helyükre, megállnak.)
B Tudod, arra gondoltam, ha sohasem harcolnánk, feleslegessé válnánk, beolvasztanának.
A Kétségtelen. (Csönd) De ne töprengjünk. Egyelőre tankok vagyunk.
B Harckocsik.
A Persze, mint tankok lehetnénk más tankok is.
B Sherman, Tigris, Párduc, T-34-es.
A Ugy van, vagy bármiféle más harckocsi.
B Nyamvadt a mi tankságunk.
A Pléhtankság.
B Téged kékesre mázoltak, engem zöldre.
A Van valami felségjel rajtad?
B Nem tudom. (C kapcsol: B keresi magán a felségjelet, lehajol, hátra, a fenekéhez. C ismét kapcsol) Azt hiszem nincs.
A Muszáj lenni! Anélkül nem lehetsz tank! Az enyém a fejemen van.
(C kapcsol: A homlokán mutatja, ott a felségjel.)
B Arra nem gondoltam. A fejemre, a homlokomra. (C kapcsol: B a homlokát tapogatja.)
A Pedig ott van. Most már látom. Csak egy kicsit elmosódott.
B (önérzetesen) Vadonatuj tank vagyok.
A Alig látni, diszkrétén pingálták a homlokodra.
B Nem szeretem a finomkodást, diszkrét ábrákat. Tank vagyok.
A Igazad van. A diszkrét, finom dolgok - babák - lányoknak valók.
B Velem fiuk játszanak.
A Férfiak, katonák.
B A te felségjelvényed ragyog.
A (önérzetesen, büszkén) Na hallod! Tank vagyok. Hadd ismerjen meg az ellenség. Mindenesetre a te felségjelvényed másmilyen, mint az enyém.
B Nem egy gyárban készültünk.
A Sok a játéktankgyár.
(C kapcsol: A és B egymás fejéhez hajol, megnézik a felségjelet. Aztán végigmérik egymást. B, mint aki keres valamit, lehajol, leguggol, A lábszárához, fenekéhez.)
B (betűzve) Ma-de in...
(C hirtelen kapcsol. A háttal visszafelé indul, majdhogynem fellöki B-t, B felugrik, ő is hátrál. Kiinduló helyükre mennek. Megállnak.)
A Jól megjegyzem magamnak.
B Én is.
(Állnak mereven, még merevebben, keményebben nézik egymást. Mindketőjük nézésében feszültség. Egész magatartásuk olyan, mintha minden pillanatban egymásnak akarnának rohanni.)

- (C kapcsol)
- A (jobb karját teljes hosszában maga elé löki, mutatóujját B-nek szegezi. Mintha puska, ágyúcső volna karja.)
- B (Teljes hosszában jobb karját maga elé löki, mutatóujját A-nak szegezve.)
- A (fenyegetően) Tüztávolságban állunk egymástól!
- B Tüztávolságban, igen!
(Mozdulatlanok. Csönd.)
(A következő dialógusrésznél a beszédnek visszhangjellegűnek kell lennie.)
- A (erélyesen, gunyosan) Nos, hány csöved van?
- B (határozottan, gunyosan) Amennyire szükség van! Ha kell, egy hosszú, ha kell kettő, három, négy!
- A (halkan, magának) Ha kell, egy hosszú, ha kell kettő, három, négy. Amennyi nekem! (Határozottan, hangosan) Légelhárító, tankelhárító, golyószóró!
- B (halkan) Légelhárító, tankelhárító, golyószóró! (Hangosan, határozottan) Szokványos töltettel és atomfejekkel!
- A (halkan, magának) Szokványos töltettel és atomfejekkel. (Határozottan, hangosan) Rakétákkal rendelkezem!
- B (halkan, magának) Rakétákkal rendelkezem! (Határozottan, hangosan) Igen!
- A (halkan) Igen. (Határozottan, hangosan) Igen!
- B (halkan) Igen. (Határozottan, hangosan) Kilométer per óra.
- A (halkan) Kilométer per óra. (Határozottan, hangosan) 30, 40, 50, 60, 100.
- B (halkan) 30, 40, 50, 60, 100. (Határozottan, hangosan) Attól függ! Viz, folyó, domb, fa, erdő, homok, fal!
- A (halkan) Attól függ. Viz, folyó, domb, fa, erdő, homok, fal.
- B (természetes hangon) Semmi különbség sincs közöttünk!
- A (természetes hangon) Semmi különbség sincs közöttünk!
- B Semmi.
- A Nem.
- B Nem.
- (Csönd. Nézik egymást. C kapcsol: A és B leengedik karjukat.)
(C kapcsol: A elindul, elkezd körözni. C ismét kapcsol: B elindul, elkezd körözni. Egy ideig néma körözés, majd körözés alatti dialógus.)
- B Száz évvel ezelőtt még nem volt tank.
- A Nem volt tank, tudom.
- B Csak ló, meg ágyu, meg kard, szurony, puska.
- A Tankokkal először 1916-ban kezdtek harcolni.
- B Primitív tankok lehettek, rozoga tragacsok.
- A Tulajdonképpen 1920 után kezdtek el komolyan játszani velünk.
- B Meg sorozatban gyártani minket.
- A Ma már nagyon sok harckocsi van.
- B Sok, rengeteg.
- A S amit ma gyártanak, holnapután ócskavas.
- B Beolvasztják, és megint tank lesz belőle.
- A Persze, nem használják fel másra.

- B Nem lehet más.
- A Sőt, ami mást beolvasztanak, lehet, hogy abból is tank lesz. Mert harckocsira szükség van.
- B Van elegendő futószalaguk, meg kemencéjük.
- A Meggyőződésem, hogy tankból több van, mint autóból meg repülőből.
- B Lehet, hogy embernél is több van.
- A Legalább is tartalékban, készenlétben.
- B Ezt senki se tudhatja.
- A Még a statisztikusok sem, még a számítógépek sem.
- B Nem minden adatot táplálnak be a kompjuterbe.
- A (hirtelen megáll) Titok!
- B (hirtelen megáll) Titok! Rejtély!
(Csönd.)
- A Hogy te milyen okos vagy! Aztán meg az ember megakadályozhatja, hogy maga szaporodjék, szülessen, több legyen.
- B A tank szaporodását senki sem akadályozza meg, semennyi tank se elég!
- A Kétségkívül. Ember lehet kevesebb, de tank soha.
- B Legfeljebb átalakul, tökéletesedik.
- A Benzintank, Diesel-tank, atommeghajtású tank.
- B Változik a forma, a cső, csöveink.
- A Zömökebbek leszünk, alacsonyabbak, laposabbak.
- B Keskenyebb, áramvonalasabb.
- A De a tank - tank marad.
- B A tank fejlődőképessége végtelen.
- A Fejlődésünk láncolatába kapaszkodnak hernyótalpaink kerekei.
- B Nincs degeneráció!
- A Csak kísérleti példányok.
- B Alacsonyabb rendűtől a magasabb rendűig.
- A Régitől az újba.
- B Újból az összetettbe, bonyolultba.
- A Tankságunkat hordozzuk, a lényeg alkotóelemeit.
- B Tulajdonságainkat. Hogy te milyen okos vagy!
- A Alakít a környezet, a szükségszerűség.
- B Anyag vagyunk.
- A Anyag, vas, acél, drót, kábel.
- B Kohászat, elektromosság, fizika, vegytan.
- A Munkatevékenység: cél.
- B Tudomány!
- A Tanktudomány!
- B Azok mind beépülnek a tankba.
- A Voltaképpen gyűjtőtudomány a miénk. A tudomány: optika, fizika, kémia, kibernetika, lézer, maghasadás.
- B Hogy te milyen művelt vagy! Hogy lehet az? Tulajdonképpen csak modellek vagyunk.
- A Tank vagyok! A modell tökéletes mása a nagynak. A kis tank nem fejletlenebb, minden benne van, ami a nagyban. Te se vagy butább... bár más a felségjeled.
- B Persze, igazad van.

- A Látod. Csak ne becsüld le magad. A gyerek nem a felnőtt ember modellje, nem mása. Mi, igenis, felnőttek vagyunk, csak a formánk kicsi.
- B Ezért is játszanak velünk.
- A Persze, a gyerekek, a felnőttek mind komolyan vesznek bennünket.
(C kapcsol: A, B folytatják körözésüket, közben integetnek egymásnak. Egy ideig ez az integető, néma körözés.)
- A (felgyorsítja az iramot) Gyerünk! Gyorsabban! Száguldozva, dübörögve.
(Elkezd vadul körözni.)
- B (felgyorsítja az iramot) Bizony, máskülönben elkényelmesedünk, tepedünk.
- A (futás közben) Ugy van!
(Vadul futkosnak, köröznek a szinpadon.)
- B Gyakorlatozni kell!
- A Mert berozsdásodunk!
- B Tréning, tréning!
- A Mert kimerül az akkumulátor!
- B Mert máskülönben csikordulnak a kerekek.
- A Mert máskülönben recsegni-ropogni fog a szerkezet!
- B És elvész a biztonság!
- A A rugalmasság!
- B A magabiztosság!
- A Tréning, tréning!
- B Hogy keresztülgázolhassunk a vizen, folyón!
- A Hogy áthatolhassak a liánokon, bokrokon, erdőkön, árkokon!
- B Házakon, falakon, tömbökön!
- A Hogy ne lehessenek akadályok!
(C kapcsol: A és B tisztas távolságban egymástól hirtelen megállnak. Mindketten fujtatnak, mélyeket lélegzenek, látszik, hogy kimerítette őket a futás. Egy ideig ez a kifújás, pihenés.)
- B (már nyugodtan) Elég ritkán van komolyabb verseny.
- A (ugyancsak nyugodtan) Pici csetepaté.
- B (legyint) Á... vacak, nevetséges riadók.
- A Nevetséges, ostoba bevetések.
- B Komolytalan hóbörgésekre.
- A Pofázásokra, huligánkodásra.
- B Ah! Nem nekünk való!
- A (B felé, határozottan) Ha majd komoly tankokkal állok szemben.
- B (A felé, határozottan) Ágyukkal, repülőkkal.
- A Tankcsapdákkal, tankakadályokkal, tankelhárítókkal.
- B Olykor kedvem volna már bizonyítani, kedvem volna egy kis bunyóra, komolyabb csihipuhira.
- A (széles mozdulatot tesz, félkört ír le karjával) Ezt az épületet egyetlen lódulással szétlövöm.
- B (széles mozdulatot tesz, félkört ír le karjával) Azt a tornyot egyetlen moccanással szétkenem.
- A (határozottan egy irányba bökk) Azt a gyárat néhány mordulással széjjelapritom.
- B (határozottan egy irányba bökk) Azt a kerületet bődüléssel ripityára lyukasztom.
- A És fuccs!

- B Ámen!
- (C kapcsol: A és B egy kört irnak le, majd a helyükre mennek, kiinduló pontjukra, oda, ahol a darab elején bejöttek. A a jobb oldalra, B a bal oldalra.)
- A Tank vagyok, játéktank.
- B Én is.
- A Mindenesetre tankok vagyunk, az jó.
- B Kétségtelen. Jobb, mintha nem volnánk azok.
- A Jó, kitűnő!
- B A legjobb.
- A Igen, igen.
- B A tank azt jelenti: harckocsi.
- A Akkor harcolnunk kell.
- (C kapcsol: A és B lassan megindul egymás felé. Nyelvükkel, ujjaikkal, karjukkal fenyegetik egymást, vicsoritanak egymásra. C kapcsol: egymással szemközt megállnak. Egy ideig fenyegetik egymást. Néma-játék. C kapcsol: a fenyegetésnek vége.)
- A-B (együtt) Elküldhettek volna bennünket a dzsungelba... játszani. Elvihettek volna minket Afrikába, vagy Dél-Amerikába... játszani. Itt tarthatnak bennünket, ahol vagyunk - játszani. Igen, mindenütt tankokra van szükség - játszani.
- A Oda vezényelnek, oda hajóznak, oda repitenek, ahová akarnak - játszani.
- B Ahol üzlet a tank, kifizetődik a tank - játszani.
- A Ahol bussiness a tank, szükség van ránk - játszani.
- B Ahol a tankkal játszanak!
- (A és B egymáshoz hajolnak, homlokuk majdnem összeér. Egy ideig mereven nézik egymást. Csönd. C nagy mozdulattal kapcsol: A, B hirtelen rándulással eltávolodnak egymástól. A következő némajátéknak improvizáló jellege van. Köröznek. Egyre gyorsabban köröznek. C kapcsoló mozdulatai látványosak. Mig a darabban végig diszkrétén kapcsol, itt, a fináléban fel kell hívnia magára a figyelmet, hogy nem csak passzív szereplője a játéknak. Mozdulatai hevesebbek, fontosabbak, erőteljesebb jellegűek. Egész lényén, arcán ki kell fejeződnie a kapcsolat jelentőségének.)
- (C kapcsol: A-B összevissza futkosnak a szinpadon, lihegnek.
- C kapcsol: A-B előre-hátra fut.
- C kapcsol: A előre, B hátirányba fut.
- C kapcsol: A hátirányba, B előrefut.
- C kapcsol: Mindketten előrefutnak.
- C kapcsol: Mindketten hátirányba futnak.
- C kapcsol: A-B össze-vissza rángatózva futkosnak, hol előre, hol hátra, hol az egyik hátra, a másik előre és fordítva.
- C gyors egymásutánban kapcsol: A és B alig tudnak parancsainak engedelmeskedni. Futkosás, rángatózás, kaotikus szinpadkép, melyben a szilárd kisugárzó pont: C. C arckifejezése kemény, elszánt. A és B összeütköznek. Mindketten a földre zuhannak, rángatóznak.
- C kapcsol, kapcsol, kétségbeesetten kapcsol: A és B vonagolva feltápaszkodnak, felülnek, lassan felállnak, imbolyognak. C kapcsol: A-B tétova mozdulatot tesznek, majd rázuhannak C-ra. C kiejti a vezérlőt, a földre esik. Egy ideig mindhárman vonaglanak, egymáson, a földön, majd a vonaglás, rángatózás lassan megszűnik. Mozdulatlaná válnak.)